

Mussolini postavi Abesincem novega vladarja-svojega vazala

Geneva dobila informacije, da se namerava cesar Selassie odpovedati prestolu. Liga narodov objavila dodatno poročilo, vsebujoče obdolžitve, da obe, Italija in Abesinija, kršita vojna pravila. Italijani porazili abesinsko armado. Afriška vlada mobilizira novo oboroženo silo, da ustavi prodiranje italijanskih čet

Geneva, 20. apr.—Italijanski vojni inženirji v Ženevi širijo poročila, da bo maršal Pietro Badoglio, vrhovni poveljnik italijanske armade v Afriki, v kratkem proglasil cesarja Selassieja, za abesinskega cesarja. Isti viri naglašajo, da se namerava Selassie odpovedati prestolu, da tako prepreči nadaljnje masakriranje njegovih podložnikov in izvojuje podnebne mirovne pogoje od Mussolinija.

Velika Britanija je svetovala, naj se ne ukloni. Ostanje na prestolu, in če bodo Italijani okupirali Addis Ababa, abesinsko prestolnico, naj nadaljuje guerilsko vojno. Anglija pravi, da ekonomske sankcije, ki jih je Liga narodov ter ogromne stroški s financiranjem afriške vojne, tirajo Italijo v gospodarski polom.

Druga vest se glasi, da bo Jemal Afework, bivši abesinski poveljnik v Rimu, ki ima Italijanko ženo in se bori proti cesarju Selassieju, kmalu dospel v Ženevo. Italijani hočejo, da bi on nastopal kot predstavnik nove abesinskega cesarja, ki ga nameravajo postaviti na prestol, v Ženevi.

Geneva, 20. apr.—Odbor tripartitne Lige narodov, katerega je bila poverjena rešitev italijansko-abesinskega konflikta, je objavil dodatno poročilo o svojih določbah mednarodnih vojnih pogojev. To naglašajo, da so Italijani bombardirali 19 bolnišnic in ambulanč Rdečega križa, in neustretnih abesinskih mest, ki so jih uničili s požigalnimi bombami ter umorili veliko civilistov s strupenimi gasi. Poročilo dalje navaja abesinsko oskrunstvo trupel italijanskih vojakov, ki so padli v boju z afriškimi četami. Poročilo vsebuje pismo, katerega je pisal abesinski vladar de Madariaga, načelnik odbora trinajstotice in reprezentant Španije, naslovljen na italijanski vladni in v katerem je izraženo, da abesinske okrutnosti in upravičeno rabe strupenih gasov, s katerimi italijanske četnice likvidirajo abesinsko prebivalstvo.

V svojem poročilu je odbor trinajstotice tudi uradno prijavil, da so se njegovi poskusi za končanje sovraštva v Afriki izjavili, ampak bo kljub temu izbravil vsako novo priliko, da se likvidira italijansko-abesinski konflikt.

Mogadisu, italijanska Soma, 20. apr.—Levo krilo italijanske armade na južni abesinjski fronti je začelo prodirati proti Hararju po porazu abesinske armade 10,000 mož v štiri-urni vojni bitki. Italijanskim četam, ki so pogonale Abesince v beg, je poveljeval general Nasi. Italijanski vojniki so se vrstili v bližini mesta Bireut, ob reki Gobi; Italijani so izgubili deset častnikov in 650 vojakov, dočim je bilo ubitih tisoč Abesincev ubitih.

Poročilo naglašajo, da so Italijani zasegli tisoče pušk, tucat avtomatov, en top in veliko zalogo vojnega materiala.

Addis Ababa, 20. apr.—Preloženih Asfa Woson je bil koncentrirati vso četo iz mesta. Desje z namenom, da ustavi prodiranje italijanske armade. Vlada je mobilizirala nove čete in jih pričela pošiljati na fronto, poleg tega je oborožila tudi ženske in druge fante v Addis Ababi, da

Napetost v deželah male antante

Avstrija in Turčija podžgali aktivnosti

Dunaj, 20. apr.—Avstrija je včeraj paradiral svojo armado po dunajski glavni ulici Ringstrasse in vojaški atašeji držav male antante niso hoteli gledati te parade. Korakajoča armada z lahko in težko artiljerijo, oklopnimi avti in 15 letali je bila majhna, imela pa je pol milijona gledalcev.

Napetost med Avstrijo in malo antanto (Čehoslovakijo, Jugoslavijo in Rumunijo) zaradi obnove obvezne vojaške službe v Avstriji je zelo velika. Poleg tega narašča prednost madžarskih nacionalistov, ki zahtevajo revizijo triansonske pogodbe. Avstrijski monarhisti so bolj in bolj glasni, na drugi strani so pa avstrijski hitlerjevci zadnje dni uprizorili nove čine terorizma.

Akcija Turčije, katere je remilitarizirala Dardanele, je zmanjšala balkansko antanto. Rumunija se jezi zaradi tega. Rumunska vlada ima sitnosti tudi doma s fašistično "Železno gardo". Bolgarija, podžgana od Turčije, je začela zahtevati koridor ali most zemlje do Egejskega morja.

V Jugoslaviji so pa Hrvatje, provocirani od srbskih žandarjev, zadnji teden odgovorili s celo vrsto krvavih izgrediv, pri katerih je bilo okrog 15 oseb ubitih.

Sosedje naj skrbijo za brezposelne!

Narodna ekonomska liga zahteva konec relifa

Washington, D. C.—Narodna ekonomska liga, burbonska organizacija, je te dni prišla na dan z nasvetom, naj vlada prepusti vso oskrbo brezposelnih delavcev — sosedom, to je privatnim dobrodelnim odborom. John C. Gebhart, direktor te lige, je izjavil: "Sosedje naj podpirajo brezposelne. Sosedje poznajo brezposelne ljudi in vedo, kdo potrebuje pomoči in kdo ne, kdo hoče delati in kdo ne, sploh sosedje poznajo — sleparje. Sosedje vedo, kaj je bolje, javno delo ali podpora. Prepustite torej vso skrb za brezposelnost sosedom!"

Gebhart je rekel, da federalna relifna dela bodo požrla od dveh do desetih milijard dolarjev letno in ta denar bo vržen v vodo.

Pododsek odobril tekstilno delavsko postavo

Washington.—Delavski pododsek nižje zbornice je odobril Ellenbogenov osnutek za reguliranje tekstilne industrije ter ga priporočil celotnemu odseku. Če ga še ta odobri, bo prišel pred zbornico. Osnutek je izdelala tekstilna unija in sliči Guffeyjevemu zakonu za regulacijo preprogovne industrije. budo braniti mesto, ki mu preti nevarnost italijanskega napada. Člani abesinskega kabineta so se včeraj sestali na izredni seji, na kateri so razpravljali o premeštvu sedeža vlade v drugo mesto, toda zaključka niso objavili.

Domače vesti

Smrtna nesreča v Californiji
Central City, Pa.—Vincent Maljevec je prejel žalostno vest, da je bil v Californiji (v katerem mestu?) ubit pri delu v gozdu njegov brat Anton Maljevec, star 57 let in doma iz Kuteževca pri Ilirski Bistrici na Primorskem. Dne 24. marca je padlo nanj drevo, ki ga je podrljo, drugi dan je pa umrl v bolnišnici. V Ameriki zapuščena ženo in brata, v starem kraju pa sina in dva brata.

Minnotske novice
Ely, Minn.—Tukajšnja slovenska lovka čuvaja Jos. Kralj in Jos. Rozman sta pred nekaj dnevi aretirala dva moška, ki sta nastavljala prepovedane pasti divjačin. Sodnik je oba kaznoval.—V Evelethu je umrl rojak Jack Debevc, star 48 let, ki zapuščena ženo, tri sinove, hčer in brata, v Barbertonu, O., pa drugega brata in sestro.

Nov grob v Ohio
Canton, O.—Zadnje dni je tu umrl Jos. Frankovič, ki je bil doma iz Lokve pri Divači na Primorskem. Pokojnik zapuščena ženo, tri sinove in štiri hčere, v Clevelandu pa brata. Bil je devet let v umobolnici.

Velika lakota v kitajski provinci

Pomožne organizacije niso kos situaciji

Cengtu, Kitajska, 20. apr.—Iz province Szečvan prihajajo poročila o strahoviti lakoti, ki jo je povzročila suša, katere je uničila poljske pridelke. Potrjene vesti naglašajo, da kmetje jedo pes, mačke, podgane, skorje dreves in travo, a kljub temu je lakota zahtevala že tisoče žrtev. Mnogo družin je že izvršilo samomor in umori "iz usmiljenja" so postali že nekaj običajnega. Ljudje uživajo meso sorodnikov, ki so umrli za lakoto.

Ves notranji teritorij Azije je prizadet. Na tem ozemlju živi 70,000,000 ljudi, ki doslej še niso bili prizadeti zaradi lakote, povodnji in nalezljivih boleznih, ki navadno razsajajo v drugih delih Kitajske. Poročila se glase, da starišji ubijajo svoje otroke in potem izvršijo samomor, da se tako izognejo pomanjkanju.

General Kaišek, kitajski diktator, je dospel v provinco, da organizira pomožno akcijo, a ne more storiti ničesar, ker je lakota zajela ogromen teritorij. Avtoritete pravijo, da bo lakota v tem letu 15,000,000 ljudi, ako ne bo organizirana odpomočna akcija na široki podlagi.

Dobiček občinske elektrarne se povečal

New Ulm, Minn.—Tukajšnja občinska elektrarna, ustanovljena 1917, je v zadnjem fiskalnem letu, ki se je končalo 29. marca, naredila \$47,088 dobička ali \$3000 več ko prejšnje leto. Ta dobiček je napravila, čeprav je lani znižala ceno elektrike, kar je odjemalcem prineslo \$20,000. Znižala jo bo tudi letos. V mestno blagajno je elektrarna že prispevala \$115,930 v teku svojega obstoja.

Španija izključila častnike iz politike

Madrid, 20. apr.—Španska zbornica je včeraj sklenila, da častniki španske armade se ne smejo pod nobenim pogojem udeleževati v politiki. Več višjih častnikov, zlasti poveljnikov civilne garde je bilo odstavljenih, ker so se zadnje dni udeležili fašističnih aktivnosti.

Poljski režim v nevarnosti padca

Premier odgodil obisk Budimpešte

Variava, Poljska, 20. apr.—Naznanilo, da je premier Marian Z. Kosciolkowski preklical obisk Budimpešte, kjer se bi imel s ogrskim premierjem. Dalo povod govoricam, da bo vlada resignirala. Premier je navedel kot vzrok preklica slabo zdravje, toda poučeni krogi pravijo, da se vlada zaradi velikih političnih izgrediv, ki so na dnevnem redu, ne bo dolgo vzdržala na krmilu.

List "Gazeta Poljska" je bil včeraj konfisciran, ker je kritiziral vlado in ji očital nezmožnost, ker ni mogla preprečiti izgrediv. Nepokoj, ki izvira iz slabega ekonomskega položaja, se širi po vsej državi.

Komunisti v Lvovu, kjer je bilo zadnji četrtlet 16 ljudi ubitih v izgrediv, so včeraj skušali organizirati nove protivladne demonstracije, a so jih avtoritete preprečile. Policija je aretirala veliko število agitatorjev, ki so pozivali prebivalstvo, naj demonstrira proti vladi. Uradna vest se glasi, da je bilo v zadnjih dneh aretiranih 660 oseb na obtožbo protivladnih aktivnosti.

Magnatje se vrgli proti združenju

Stopili so v akcijo za preprečenje združenega razvoja

Des Moines, Iowa.—Nagel razvoj združenstva v zadnjih letih je že pričel vznemirjati ameriški velebiznis. To je razvidno iz pisma Iowaške zveze lesnih trgovcev in trgovcev z gradbenim materialom, katerega je poslala vsem svojim članom ter priložila govor E. W. Dobsona, uradnika J. F. Anderson Lumber kompanije iz Minneapolisa, ki ga je imel proti združenstvu. V pismu pravni njen tajnik W. H. Badaux med drugim:

"Prihodnjega maja bo v Columbusu, Ohio, splošna metodistična konferenca, na kateri bodo razpravljali o združenem gibanju in ga skušali podkrepiti s sprejetjem resolucij. Spodaj je ime delegata iz vašega mesta, ki bo šel na to konferenco. Prosimo vas, da običajno tega delegata ali ga naj obišče pa kdo drugi in ugotovi njegovo mnenje o tem gibanju in kakšno bo njegovo stališče v Columbusu.

Prosimo vas tudi, da nam sporočite mnenje in stališče tega delegata do združenega gibanja. Iz Iowa bo šlo na to konferenco 39 delegatov. Mi upamo, da jih bo mogoče pridobiti, da bodo glasovali proti temu gibanju kakor tudi, da ne bodo s prižnik imeli te vrste pridige.

Stopite v stik tudi z vašo trgovsko zbornico, trgovskim klubom, časopisom in drugimi, ki bi bili prizadeti, če bi to gibanje postalo popularno v Iowa." Napadi in svarila proti naraščajočemu združenemu gibanju so pričeli prihajati tudi iz drugih krajev dežele. Pred nekaj tedni je svaril pred njim ameriške velekapitaliste tudi njih prerok in bizniški svetovalec Babson. Taki napadi združenemu gibanju seveda ne bodo škodovali.

Krvavi izgredi v Palestini; 11 ubitih

Jafa, Palestina, 20. apr.—Pri včerajšnjih krvavih izgrediv med Judi in Arabci in v bojih s policijo je bilo enajst oseb ubitih in 65 ranjenih. Arabci so ubili devet Judov in policija je ustrelila dva Arabce. Konflikt izvira iz mržnje Arabcev do židov, ki se naseljujejo v Palestini.

IZVEDENCI TRGAJO ZAKON SOCIALNE ZAŠČITE

Zvezno socialno zavarovanje pomeni le "distribucijo revščine"

ZAGOVARJAJO DELAVSKI OSNUTEK

Washington.—(FP)—Tako zvaní zakon socialne zaščite, ki je bil lani sprejet v kongresu na iniciativo Rooseveltove administracije, je po mišljenju mnogih ekonomov in socialcev (social workers) zelo slab začetek. Splošno mnenje v delavskih in liberalnih krogih je takrat bilo, da je le začetek socialne zaščite.

Po mnenju dveh socialcev in enega profesorja ekonomije je zakon za starostno zavarovanje ne le slab začetek, marveč tudi napreden začetek. Harry Lurie, direktor Zveze za socialno delo v New Yorku, Abraham Epstein, tajnik Ameriške zveze za socialno zaščito in priznana avtoriteta na tem polju, ter Brodus Mitchell, profesor politične vede na John Hopkinsovi univerzi — vsi trije so pred senatnim pododsekom za delo in pravo tržali ta zakon z vseh strani in zagovarjali sprejetje delavskega osnutka socialne zaščite, katerega sta v kongresu predložila senator Frazier in kongresnik Lundeen.

Lurie je rekel, da ta zakon "ropa uposlenega Petra, da pomaga brezposelnemu Pavlu". Kritiziral je ta federalni zavarovalniški sistem valed "velikega števila separatih birojev, departamentov, agencij in metod z vsemi pridruženimi priveški in nesposobnostjo (inefficiency) dupliranih in križajočih se administracij."

Zagovarjal je sprejetje Frazier-Lundeenovega osnutka, ker je bolj prikladen sedanjemu visoko razvitemu industrijskemu sistemu in produktivni kapaciteti Amerike. "Ta osnutek vsebuje širokoptezen, zdrav in praktičen načrt za doseg ekonomike protekice delovnega ljudstva in njihov družin," je Lurie povedal senatorjem.

Epstein je zagovarjal "princip" Frazier-Lundeenovega osnutka, ni pa se strinjal z vsemi delci. On je naklonjen sistemu, po katerem tudi delavci prispevajo v zavarovalniški sklad socialnega zavarovanja. Prav tako tudi zagovarja načelo, da morajo biti podpore manjše kakor plače, ker bi v drugem slučaju delavci lahko izgubili veselje do dela, kar je najbrž resnica.

In kljub temu, da se mu ta osnutek ne vidi zdrav v nekaterih točkah, je sedanjí zakon, ki stoji v veljavo prihodnje leto, ko bodo podjetniki in delavci pričeli plačevati v sklad, fundamentalno nezdrav. Ko je bil vprašan, če bo ta zakon po njegovem mnenju pripomogel še do večje depresije in kaosa kakor napovedujejo nekateri ekonomski, je odgovoril: "Depresiji se sploh ne morete izogniti, kadar delavstvo pripravi ob obstoječi standard in kopičite njegove prispevke v kakšno proketo rezervo, ki mogoče ne bo vredna desetice čez 50 let." Sedanjí zakon namreč določa velikanske rezerve, iz katerih bi se plačevala starostna pokojnina — čez desetletja! Sedanjí zakon je imenoval načrt "za distribucijo revščine."

Glede newyorskega zakona za brezposelnostno zavarovanje je Epstein rekel: "Ako bi leta 1938, ko stoji zakon v veljavo, izloktali vse tri odstotke davka, bi skupni letni dohodki te države (Dalje na 3. strani.)

Rusija se mora še držati kapitalizma!

Priznanje glasila komunistične stranke

Moskva, 20. apr.—Revija Boljševik, glasilo centralnega odbora komunistične stranke, je objavila članek, v katerem priznava, da sovjetska država se mora še nekaj časa držati "nekaterih tradicij, ki jih je podedovala od buržvazije in kapitalizma". Članek se jasno glasi, da "čas še ni prišel za odpravo principa prisilnosti (diktature) v Rusiji, neenakosti plačila in vsled tega distribucije materialnih komfortov življenja po potrebi."

Članek se dalje glasi, da demokratizacija Rusije v okviru nove ustave, ki se zdaj pripravlja, ne bo dala nasprotikomunistične stranke pravice za ustanovitev svojih političnih strank!

"Sovjetska država — piše Boljševik — se v svoji sedanjí fazi razvoja lahko imenuje buržvazija v pogojnem pomenu. To izvira iz dejstva, da se morajo sovjeti do neke meje še vedno držati kapitalističnih načinov, dočim istočasno grade temelj za odpravo teh načinov."

Sovjetska država je še vedno prvi in najnižji štadij prehoda v komunizem. Dokler bo ta štadij obstal, mora obstati tudi potreba za silo (diktaturo) in plačevanje delavcev na podlagi kvalitete in kvantitete dela.

Papeški diplomat v Španiji se obesil

Nasli so mrtvega na potu v Rim

Genova, 20. apr.—Magr. Tito Crespi, avditor papeškega nunciata v Madridu, je bil v soboto najden obešen v svoji kabini parnika, ki je priplul iz Barcelone. Policija in parobrodni uradniki sodijo, da je visoki duhoven katoliške cerkve izvršil samomor. Kakor poročajo, je bil magr. Crespi zadnje tedne zelo nervozen zaradi preobrata na Španskem in vračal se je v Rim na počitnice.

Druga priča obtožuje člane drhali

Bartow, Fla., 20. apr.—Walter Roush, druga državna priča, je na obravnavi proti sedmorici bivših policajev, ki so obtoženi sodelovanja z drhaljo, ki je ugrabila in umorila Josepha Shoemakerja, izpovedala, da je slišala kričanje Shoemakerja, ki so ga policaji pretepali v ječi. Prva priča, ki je slišno izpovedala, je bil C. E. Jensen, tajnik socialistične stranke v Floridi. Zagovorniki obtožencev Whitaker je skušal dokazati zvezo med žrtvami drhalskega nasilstva in komunisti v Tampu, a se mu ni posrečilo.

Ogromna kača ubita v Braziliji; 131 čevljev!

Rio de Janeiro, 20. apr.—"Journal de Manaus" je objavil fotografijo ogromne kače, katere je partija raziskovalcev ustrelila pred nekaj tedni v prostiranih džunglah Brazilije ob reki Rio Negro. Ubila kača je bila 131 čevljev in tri palce dolga, dva čevlja in sedem palcev debele in tehtala je čez tri tone. Strelje možje niso mogli vzdigniti odsekane glave te grozne kače. Oči so se ji na svetlele kakor dva žarometi! — Silno zanimiva novica za znanstvenike, če ni fotografija ponarejena...

Novi angleški parnik plove 35 milj na uro

London, 20. apr.—Queen Mary, novi parnik Cunard linije, je pri prvih poskušajah plul približno 35 milj v uri. Prihodnji mesec odpluje prvič v Ameriko.

SENAT SE PRIPRAVLJA NA NASKOK PLUTOKRACIJE

La Follette zahteva preiskavo o kršitvah civilnih svobodčin

STRAJKOLOMSKE AGENCIJE NA RESETU

Washington.—(FP)—Kako operira kapitalistična plutokracija v deželi največjih kontradikcij, bo mogoče postalo predmet senatne preiskave. Do tega bo prišlo, če bo sprejeta La Folletteva resolucija, ki določa splošno preiskavo o kršitvah civilnih svobodčin.

O umešnosti ali potrebi take preiskave je pričel študirati pododsek senatnega odseka za delo in pravo. Lotil se je industrijske špijonaže in stavkolomatva, za kar ameriški kapitalisti porabijo okrog 80 milijonov dolarjev na leto. In samo pokukanje v ta prirastek kapitalistične demokracije pokazuje, da je potrebno nekaj več ko preiskava. Odkril je zanimiva dejstva.

Prve priče so bili Heber Blankenhorn od zveznega delavskega odbora, Bill Green, predsednik Ameriške delavske federacije, in James J. Bambrick, vodja zadnje stavke hišnikov v New Yorku. Vsi so se lotili industrijskega vohanstva in stavkolomatva, ki se je razvilo v veliko industrijo.

Blankenhorn je orisal zvezo med Federal Laboratories, Inc., ki ima glavni stan v Pittsburghu in zalaga industriale in policijo z orožjem in municijo za razbijanje stavk; med njo in notorično stavkolomsko agencijo Railway Audit and Inspection ter Ameriško ligo "svobode".

Predsednik Railway Audit and Inspection agencije je Wm. W. Groves, ki je obenem tudi direktor Federal Laboratories, Inc. V direktoriju slednje je tudi Roy G. Bostwick, Bostwickov odvetniški partner je Earl F. Reed, ki se udeležuje v Dupont-Smithovi Ameriški ligi svobode. Pod njegovim vodstvom je pododsek odvetniškega komiteja te lige "svobode" sestavil dokument, s katerim je proglasil zvezni delavski zakon za neustavne in svetoval podjetnikom, naj ga enostavno ignorirajo.

Blankenhorn je čital časopisne izrezke, ki pripovedujejo, kako je bil načelnik Railway Audit and Inspection in direktor Federal Laboratories izgnan leta 1932 iz St. Louisa, ko so njegovi pomojniki umorili dva stavarja in več ranili pod njegovim vodstvom.

Nadalje je predložil dokaze, da imata Federal Laboratories in Railway Audit and Inspection skupni urad v Atlantici, Ga., in New Orleansu, La. Skupaj sodelujeta v svrhu boljše biznisa. Blankenhorn je rekel, da imata obe organizaciji navado, kar velja za vse špijonaže in stavkolomske agencije, da tudi brez podjetnikovega dovoljenja ali vednosti urineta svoje špijone v tovarne, kjer prično širijo nezadovoljnost med delavci.

Ko provokatorji napravijo ugoden teren za stavko ali pa "odkrijejo" nezadovoljnost, navadno ni več dolgo, ko podjetnik najame od agencije špijone, ki trebijo "nevarne" delavce. V slučaju stavk ali pa tudi samo za preprečenje tistih dela Federal Laboratories dober biznis tudi z orožjem in municijo ter plinskih bombami. Cim več nezadovoljstva je med delavci, tem več biznisa imajo špijonske in strajkolomske agencije.

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Ljubljane)

Bogat izseljenec. — V Egiptu konec leta 1934 umrl posestnik bivši trgovec Mile Pavičević, rodu iz Boke Kotorske v Dal-

rodju iz Boke Kotorske v Dal-

rodju iz Boke Kotorske v Dal-

rodju iz Boke Kotorske v Dal-

rodju iz Boke Kotorske v Dal-

rodju iz Boke Kotorske v Dal-

rodju iz Boke Kotorske v Dal-

rodju iz Boke Kotorske v Dal-

rodju iz Boke Kotorske v Dal-

rodju iz Boke Kotorske v Dal-

gokopne družbe dobavljali drva-
nje. Ze drugi dan se mu je sta-
nje zboljšalo, toda zaradi krogle,
ki tici tik hrbtenice, mu je ohro-
mela ena noga. Po operaciji se
bo to morda zboljšalo.

Zločinski dogodek v ljubljanski ženski bolnišnici
V ženski bolnišnici v Ljubljani je prišlo do dogodka, ki bo zahteval najbrže smrtno žrtev.

V bolnišnici se je zdravila 23-letna Marija Pančurjeva, žena 46 letnega brezposelnega komija z Viča pri Ljubljani. Mož je hodil svojo ženo obiskovat, obiskovat pa jo je hodil tudi brezposelni puškarski pomočnik Viljem Kramar iz Ljubljane, star 25 let. Kramar je bil ljubimec Pančurjeve, kar je vedel tudi Pančur sam. Pogosto sta oba skupaj sedela ob bolniški postelji Pančurjeve.

Dne 1. aprila je prišel Pančurjevo obiskat Kramar. Preden je prišel, je ena od sosed rekla Pančurjevi, da ni lepo, da ima ljubimca, češ, saj je vendar mati treh otrok in moža ima. To je menda Pančurjeva povedala Kramarju, ko je prišel. Kmalu za njim je prišel obiskat ženo tudi Pančur. Nenadoma je prišlo med obema do nekega prerekanja, menda zaradi besede sosedje. Tedaj je Kramar ustrelil proti bolnišnici revolver ter ustrelil bolnišnici v sosednji postelji, a je krogla ženo le oplazila ter se zarila v zid. Nato je stopil Kramar k zidu ter pomeril proti Pančurju in kričal, da morajo vsi ven. Pančur se je res obrnil proti vratom, Kramar pa je ustrelil trikrat za njim in nato še dvakrat. Tri krogle so zadele Pančurja, ki se je zgrudil na tla. Krogle so ga zadele v levo stegno, v desni bok in tik hrbtenice. Dve krogli sta šli v zid. Kramar je pobegnil iz sobe in po hodniku in stopnicah na plano. V bolnišnici je bilo vse zbegano zaradi streljav in v tej zmešnjavi je Kramarju uspelo pobegniti.

Pančurja so brž prenesli v bolnico nasproti ter mu bodo

morda z operacijo rešili življenje. Ze drugi dan se mu je stanje zboljšalo, toda zaradi krogle, ki tici tik hrbtenice, mu je ohromela ena noga. Po operaciji se bo to morda zboljšalo.

Seдем let robije za uboj sestri.
— Okrožno sodišče je te dni sodilo 30 letnemu delavcu Roku Kolarju iz Mostečnega pri Makolah zaradi uboja rodne sestri. Kolar je živel pri svoji materi vdovi, lastnici malega posestva. Pri materi je živel tudi hči, obtožnica sestra s svojim možem. Brat in sestra se nista razumela, ker se je brat bal, da bi mati zapustila grunt njegovi sestri Tereziji. Zaradi tega sta se pogosto prepirala in ji je Rok pogosto grozil, da jo bo ubil. Dne 4. januarja letos se je zvečer vrnil Rok Kolar domov ter pri večerji tresil sklepe z jedjo v sestri Terezijo, s katero se je spet spri. Kmalu nato je Rok napadel svojo sestro v veži. S sekiro je udaril sestro po glavi, da je obležala v mlaki krvi. Prepeljali so jo v mariborsko bolnišnico, kjer se je pet dni borila s smrtno in ji podlegla. Obtoženi Kolar je na razpravi pred sodniki priznal svoje dejanje ter bil obsodjen na 7 let robije in izgubo častnih pravic.

Steklarska unija se pridružila Lewisovemu odboru
Washington. — Federacija steklarskih delavcev se je pridružila Odboru za industrijsko organizacijo, kateremu načeljuje John L. Lewis. Organizirana je bila pred tremi leti in ima 14.000 članov. V tovarnah za šipe je organizirala 90% delavcev, pravi njen predsednik Glenn W. McCabe, toda svoj delokrog bo razširila na vso steklarsko industrijo, kjer dela 100.000 delavcev. Unija je industrijska po formi.

Poštar aretiran kot ugrabitelj Hamma
Chicago. — Edward C. Bartholmeyer, 42-letni poštar v Bensenville, ki se nahaja 18 milj zapadno od Chicaga, je bil zadnje dni aretiran z dvojico drugih moških vred na obtožbo, da je

Senat se pripravlja na naskok plutokracije
(Nadaljevanje s 1. strani.)
Iz tega seveda ne sledi, da so provokatorji in pobojniki odgovorni za vse industrijske nemire in nezadovoljstvo med delavci. Vzroki so globokejši — v izkoriščanju delavstva in profitnem sistemu. Detektivske agencije le izrabljajo to lastnost kapitalističnega sistema — razredni boj — v svoje lastne namene: za svoj profit. Po Blankenhornovi oeni jim prinaša ta ogabni biznis 80 milijonov na leto, to je, če znaša mesečna meza vohunov in stavkolomcev \$175, kar je običajna plača.

Green je pripovedoval, kako se je L. E. Woodward urinil do predsedništva državne delavske federacije v Georgiji in bil ob enem v službi Pinkertonove detektivske agencije, kateri je stalno poročal, oziroma dajal informacije o unijskih zadevah in načrtih Savanna Electric and Power Co. On je bil namreč član unije elektrikov.

Prečital je tudi pismo Georga L. Googea, organizatorja ADF, v katerem so špijski provokatorji dobili navodila, naj gredo v neko tekstilno mestoce na jugu, kjer se naj izdajo za Greena, Gormana ali Googea. Delujejo naj za odklanjanje stavke in za destrukcijo tovarne. Predložil je več druge evidence, med drugim buletin Industrijskega sveta države Washington, kjer je svari- lo pred delavsko "revolucijo" v Seattlu in urgencia, naj podjetniki in trgovci prispevajo v sklad \$200.000 za razbijanje delavskih organizacij, predvsem unij.

Bambrick je pripovedoval o nižinskih karakterjih, katere so v zadnji stavki delavcev v newyorških nebotičnikih najel lastniki. Kradli so ko arake in nikdo ni bil varen pred njimi.

Ce bo sprejeta La Folletova resolucija, bo prišlo do splošne preiskave o kršitvah civilnih svobodščin, predvsem pa pri- vatnih detektivskih agencij, ki so našle najboljše polje s špi- natvom v industrijskih in razbi- janjem stavk. O tem je nedavno izšla zanimiva knjiga "I Break

Skupina ruskih delavk v veliki slaščičarni v Moskvi.

Strikes, katero je spisal delavski žurnalist Edward Levinson in se suče okrog Bergoffove detektivske agencije. Pred senatskim odsek bo poklican tudi Levinson.

Železničarji v večji nevarnosti
Cincinnati, O. — Dasi je potniška varnost na ameriških železnicah zelo napredovala, se tega ne more reči o varstvu železničarjev pred ponesrečbami. Kakor pravi glasilo bratovščine železniških klerkov, se je število nesreč pri delu zelo dvignilo na železnicah. Leta 1934 je bilo na primer 60% več smrtnih nesreč med vlakospremnimi osebom kot 1932. Leta 1934 je bilo vseh smrtnih ponesrečb med železniškimi delavci 526 in 16.990 ponesrečenih, lani v 11 mesecih pa 492 ubitih in 14.809 ponesrečb.

Predviduje poldrug milijon penzionistov
Washington. — Ko bodo vse države sprejele zakone za starostno pokojnino in kvalificirale za prejemanje subvencij iz zvezne blagajne, bo lista penzionistov narasla na poldrug milijon oseb, federalna vlada pa bo morala prispevati 100 milijonov na leto. Zvezne dajatve zdaj znašajo \$2.000.000 na mesec. Prejema jih 20 držav, ki imajo zadostno starostno zakonodajo. Te države podpirajo 223.913 starih oseb, ki so brez sredstev, in prejema jo \$10 do \$30 na mesec, povprečno po \$17.50, pravi vladna komisija za socialno zaščito.

Izvedenci trgajo zakon socialne zaščite
(Nadaljevanje s 1. strani.)
ne znašali niti toliko kolikor se sedaj potroši v treh mesecih za brezposelne samo v mestu New York. Tridstotni davek bo enkrat v bodoče zadostoval komaj za deset tednov podpore na leto in v najboljših časih bo več kot polovica zavarovanih delavcev ostala laiven tega zakona". In newyorški zakon je do zdaj najbolj te vrste v deželi.

Profesor Brodus Mitchell pa se je sedanjega zakona lotil s teoretičnega stališča. Izvajal je, da popolnoma ignorira okorelost sedanjega ekonomskega sistema. "Baziran je na ekonomski filozofiji pomanjkanja", čeprav je skupina industrijskih inženirjev objavila temeljit in obširen študij, v katerem kaže produktivno kapaciteto Amerike, ki je zmožna napraviti ekonomsko obilico za vse — čez \$4200 na leto za vsako družino.

Za Frazier-Lundeenov osnutek (prej Lundeenov, toda je bil precej popravljen) se je že izreklo od 2500 do 3000 krajevnih in centralnih unij, osem državnih delavskih federacij in sedem mednarodnih unij.

WEEKS DENVER
Vedno nizke cene za X-RAY
Ure: 8:30 do 8:30 zvečer
Phone: Harrison 0751

LAHKA KAJA

BOGATEGA, ZRELEGA DELA TOBAKA

Vsak Potegljalj
Manj Kisloben

Jaz kadim za zabavo,
moj duh počiva
Jaz kadim Luckies
Lahka Kaja bogatega,
zrelega dela tobaka
"it's toasted"

Luckies so manj kislobne

Zadnje kemične preizkušnje kažejo* da imajo druge znane vrste preobilico kislobe nad Lucky Strike od 53% do 100%.

* Izdi Porjani Od Neodvisnih Kemičnih Laboratorijev in Preizkuševalnih Školcev.

Lucky Strike Cigarettes

Lucky Strike Cigarettes

Lucky Strike Cigarettes

Lucky Strike Cigarettes

Lucky Strike Cigarettes

Luckies — "IT'S TOASTED"

Zaščita vašega grla — proti draženju — proti kašlju

Dolina meseca

ROMAN

— Spletni JACK LONDON — Poslovni Vladimir Lovrić

Billy ni takoj pognal, ko sta se poslovila. S Saxono sta se čez ramo ozirala na razburjenega Barbarossa, ki je z upornimi skoki dirjal dalje proti Santi Rosi.

"Hej," je rekel Billy, "rad bi bil tukaj prihodno pomlad."

Na križišču je oklevaje pogledal Saxono. "Kaj de, če je delj?" je dejala. "Poglej, kako lepo je — vse pokrito z zelenimi gozdi; kar prepričana sem, da so to sekvoje v kanjonih. Človek nikoli ne ve. Dolina meseca bi utegnila biti prav tukaj kje. In kaj nespametno bi bilo, če bi jo zgrešila samo zato, da si prihraniva pol ure."

Zavila sta na desno in jela voziti po vrsti strmih višnih. Čim bolj sta se bližala gori, tem več je bilo znamenj, da je vode v obilju. Vozila sta ob potoku, in dasi so bili vinogradi suhi od polutne vročine, so vendar rastle okoli kmetij po globelih in na ravnini skupine krasnih dreves.

"Morda je šudno slišati," je menila Saxono, "jaz se kar zaljubljam v to goro. Zdi se mi skoraj, kakor da sem jo že nekako nekdaj videla, tolikanj dobro de gledati nanjo — oh!"

Ko sta se zapeljala čez most in zavila okoli ostrega ovinka, ju je mahoma ognil skrivnosten somrak in hlad. Vse okoli njiju so se dvigala ponosna debela sekvoja. Tla v gozdu so bila rožnata preproga iz jesenske praproti.

Tu pa tam so prodirali v globoko senco solnčni prameni in ogrevali sonorni gozdni mrak. Vabljive steze so se vile med drevjem in izginjale v prijetnih satijah med kolobarji rdečih stebrov, ki so rasli okoli prahu stromelnih prednic in že s premerom krogov, v katerih so stali, pričali o njihovi ogromnosti. Iz gozdica sta se vzpela na strmo razvodje, ki je bilo samo vogal Sonomske gore. Pot je vodila dalje po valovitih planotah in majhnih zarezah in kanjonih, ki so bili vsaj poraščeni z gozdi in polni vode. Ponekod je bila cesta kar blatna od studencev, ki so izvirali ob njej.

"Ta gora je kakor goba," je rekel Billy. "Zdaj smo na koncu subega poletja, a tod curlja iz tal, kamorkoli se ozreš."

"Vem, da nisem bila še nikoli tu," je Saxono glasno dejala sama pri sebi. "A vendar mi je vse tako domače! Sanjati se mi je moralo. — In tu so madronjenci — cel gozdič jih je! In manzanitovci! Tako mi je, kakor da sem prišla domov. . . Oh, Billy, če bi se izkazalo, da je to najina dolina."

"Pristonjena ob-goro?" je vprašal in se nejeverno zasmjal.

"Ne, saj ne mislim tako. Če bi bila to pot v najino dolino, sem hotela reči. Zakaj pot — vse poti v najino dolino — morajo biti krasne. In pa to, da sem vse že prej videla in sanjala o tem!"

"Čudovito je," ji je pritrdil. "Jaz ne bi dal kvadratne milje takega sveta za vso Sacramentsko dolino, pa da mi navržjo vse rečne otoke in še Srednjo reko za zvrhano mero. Zelo bi se motil, če tamle gori ne bi bilo jelenov. In kjer so studenci, so tudi potoki, in potoki pomenijo postrvi."

Minila sta veliko, dobro urejeno farmo, obdano s skednji in govejimi stajami, nadaljevala pot pod gozdnimi oboki in prišla iz gozda tik ob potju, ki je Saxono že na prvi mah očaralo. V pravilnem loku se je dvigalo od ceste navkreber, pod goro, kjer je v daljavi mejilo ob nepretrgano vrsto dreves. Polje je v zarji bližnjega zahoda žarelo kakor suho zlato in skoraj pri sredi njiv je stala velika, osamljena sekvoja s posušenim vrhom, na katerem je

manjkalo samo še orlovskega gnezda. Drevje na oni strani je odevalo goro v strnjeno zelen — vse do vrha ali do tistega, kar sta Saxono in Billy imela za vrh. Ko sta pa pognala dalje in se je Saxono ozrla na "svoje" polje, je zagledala pravi vrh Sonomske gore, ki je štrlel visoko nad njim, med tem ko je bila domnevna gora za poljem samo stranski odrastek velikanske gmote.

Spreddaj in na desni, za ostrimi grebeni gora, ki so jih oddeljevali globoki zeleni kanjoni, med tem ko so se niže spodaj razširjale v valovite sadownjake in vinograde, sta privkrat zagledala Sonomsko dolino in divje grebene, ki so obrobjali njeno vzhodno stran. Na levi se je odpiral razgled po zlati deželi majhnih gričev in dolin. Dalje tam, na severu, sta videla drugi del doline, in še bolj zadaj steno, ki jo je zapiral — gorski greben, čigar najvišji vrh, nekdanji ognjenik, je molil svoje rdeče, raztrgano teme v rožnato, mehko nebo. S severa proti jugovzhodu se je gorski greben sločil v solnčni bleščavi, med tem ko so Saxono in Billyja že odevale večerne sence. Billy se je ozrl na Saxono, opazil vzneseno zamaknenost njenega obraza in ustavil konja. Vse nebo na vzhodu je bilo oblit z globokim rožnatim sijem, ki se je spuščal na gore in jih odeval v vino, rubinasto barvo. Sonomsko dolino je jela zalivati škrlata povodenj, ki je naraščala ob znožjih gora, kipele višje in višje ter jih poplavljalja in utapljala v svojem škrlatu. Saxono je molče pokazala v dolino, čes da je ta škrlatna povodenj samo večerna senca Sonomske gore. Bill je pokimal, nato je pognal konja. In voz se je jel v toplem, z barvami prepojenem somraku spuščati proti dolini. Vselej, kadar se je cesta nekoliko vzdignila, sta začutila prelestno, hladno sapo s Tihega morja, ki je bilo štirideset milj oddaljeno; iz sleherne majhne globeli je puhtel topli dih jesenske zemlje, nasičen z vonjem opaljene trave, osužega lista in vencičev cvetlic.

Dospela sta na rob globokega kanjona, ki je bil videti, kakor da bi segal prav v osrčje Sonomske gore. Brez besede, ravna se samo po tem, kar je videl na Saxoninem obrazu, je Billy iznova ustavil voz. Kanjon je bil poln divje lepote. Visoke sekvoje so ga obrobile z obeh strani. Na njegovem oddaljenem robu so stali trije robati kopci, gosto poraščeni z jelovci in hrastjem. Med jimi je bilo opaziti manjši kanjon, ki se je iztekal v glavnega in je bil takisto obrobjen s sekvojami. A Billy je pokazal na strnišče, ki se je širilo ob znožju teh kop.

"Na takihle poljih, mislim, bi se morale pasti moje kobile," je dejal.

Sputila sta se v kanjon; cesta je tu spremljala potok, ki je žuborel pod javorji in jelkami. Ognjeni svet solnčnega zahoda, ki se je odbijal na bežičih oblačih jesenskega neba, je polival kanjon z rdečino, v kateri so goreli in tleli rdečedi madronjenci in s trto oviti manzanitovci. Zrak je dišal po lovorju. Divje vinske trte so preraščale potok od drevesa do drevesa kakor živi mostovi. Hrasti vseh vrst so se zavijali v čipkasto špansko mahovje. Prapro je bujno rasla ob vodi. Od nekdaj se je tožno oglašala grlica. Petdeset čevljev nad zemljo, skoraj tik nad njima, je skočila večerica preko ceste — siv blisk med dvema drevesoma; po nihanju vej sta Saxono in Billy lahko zasledovala njeno zračno pot.

"Kar nekaj mi pravi —" je izpregovoril Billy.

(Dalje prihodnjak.)

Herman Drobesch (New Waterford, Kanada):

Moji spomini iz svetovne morije

V bližini našega taborišča je bila židovska gostilna. Stari žid in njegova žena sta se skrivala pred vojniki v sobi poleg glavne, ki je bila opremljena za goste. Tem je stregla mlada deklica, ki pa je morala sproti nositi denar, ki ga je dobila za pijačo in druge stvari, staremu židu. Ob neki priliki smo to dobro izrabili v našo korist. V gostilni nas je bilo šest in gledali smo, da je bila deklica vedno zaposlena. Ta je naročil cigarete, drugi kako drugo malenkost in plačevali smo s papirnati denarjem, katerega je sproti nosila židovski dvojici, da ga izmenja, mi smo pa medtem, ko se je ona mudila v drugi sobi, pridno praznilli sod vina, ki je stal v kotu. Potem so prišli drugi naši tovariši, katerim smo pojasnili našo metodo. Na ta način smo spili mnogo vina, ne da bi ga plačali.

Ko smo bili v Miškoleu, se je cesar Karol peljal na fronto, dasi nam tega niso povedali, ko so nas poslali stražiti železniško progo, po kateri je imel dospeti cesarski vlak. Na vsakih sto korakov razdalje je stal eden vojak, ki je bil obvešččen, da se mora vrniti nazaj, ko vlak odpelje. Naročeno nam je bilo, naj str-

je raztezalo karpatsko gorovje, pred nami pa se je vlekla ozka in s hrbi obdana dolina.

Ze prve dni se je pokazalo, da nas hočejo Rusi potisniti nazaj. Po malem so dnevno naskakovali naše pozicije, naše baterije na levi in desni strani pa so odbijale naskoke. Na 25. aprila smo prejeli poročilo, da se je češki pešpolk prostovoljno podal Rusom. Z gozbo na čelu je vkorakal v Stanislav, ki je bil v ruskih rokah.

Se tisti dan je prišlo povelje, da se moramo umakniti v dolino. K nam je takrat prišlo nekaj oddelkov rezervne pehote, toda Rusi nas bi bili lahko vse zajeli ali pa pobili, ako bi bili vedeli, da nas je tako malo. Tega niso storili, ker so bili menda zadovoljni, ker se jim je predal češki polk.

V dolini, v kateri smo se ugnježili, so bili petrolejski vrelci. Celo voda je bila pomešana s petrolejem in smo jo morali prekuhati. Konjem je sprvega smrdela, da je niso hoteli piti, pozneje pa so se privadili.

V tej dolini ni bilo nobene bitke. Ostali smo tu en teden, dokler ni prišlo povelje, da odriremo proti Karpatom. Potovali smo po dolini, ki se je čedalje bolj zoževala. Tu in tam je stala kaka revna hišica ob cesti, ki je bila malo tednov prej zgrajena. Potovali smo ves dan in zve-

čer prišli v vzhodje nekega hriba, na katerem je taborila ruska pehota. Ponoči smo pot nadaljevali, ker je bilo bolj varno. Parkrat so se srečale naše in ruske patrulje, ki so izmenjale nekaj strelcov, drugače pa je bilo vse mirno. Ustavili smo se šele proti jutru v neki goščavi in dobili nekaj ur počitka.

Drugi dan smo nadaljevali pot proti drugi dolini. Na poti smo našli na več sto civilistov, med njimi mnogo mladih deklet, ki so gradili cesto. Po tej dolini je tekla proga ozkotirne železnice, po kateri so prevažali les iz gozdov v dolino.

Na 1. maja smo se ustavili v gozdu. Topove smo postavili nekoliko višje, da ne bi krogle zadevale dreves, ako bi morali otvoriti ogenj na ruski pehotni polk na nasprotni strani. Ze tri dni nismo dobili ne kruha in ne mesa in bili smo lačni ko volkovi. Imeli smo le nekaj s sladkorjem zmešane kave, katero smo pili. Četrty dan je prišla za nami karavana konj, oslov in mul, ki je pripeljala ovsa za konje, nekaj kruha za častnike, za ostale pa par vreč krompirja. Krompir smo hitro spekli in šel nam je v tek, ker smo bili lačni.

Drugi dan je naša pehota naskočila Ruse, da so se morali umakniti v dolino. Pustiti so morali velike zaloge živil — kruha, slanine in konzerviranega mesa, da smo imeli ni in pehota dosti živil za nekaj dni. Tisto popoldne smo se tudi mi počasi začeli pomikati za Rusi.

Na 4. maja nas je pričela iskati ruska baterija. Otvorila je ogenj in pričela sipati šrapnele, toda odkrila nas ni, ker nam je gozd nudil dobro zavetje. Počutili smo se, da nam ne preti nobena nevarnost, pa smo razsedla-li konje in zakurili ognje in se vlegli okrog. V tistem momentu je pričelo silno pokati, hitro smo vstali in začeli sedlati konje, da bomo pripravljene na beg, toda streljanje je kmalu utihnilo. Pozneje smo ugotovili, da je prišlo do streljanja med našimi stražami, ki sta druga drugo smatrali za sovražnika.

Drugi dan smo spet zakurili ogenj pod drevesi in dim je opazila ruska baterija. Zmerila je razdaljo in pričela streljati. Šrapnel se je razletel nad našimi glavami in drobec je zadel tovariša, ko je zvijal cigareto. Zgrudil se je na tla in v istem času sem tudi jaz začutil, da me je nekaj opraskalo na strani. Hitro sem skočil za bližnje drevo ter se slek. Peko me je in kri je že tekla po nogah. Pogledal sem na mesto, kjer me je bolelo in opazil drobec od šrapnela, ki je tičal v koži. Hitro sem ga potegnil ven in se vrnil k tovarišem. Prifrčala sta nadaljnja dva šrapnela, potem pa je streljanje utihnilo. Tovariši, ki se je malo prej zgrudil na tla, je bil zadet v sence in bil na mestu ubit. Ruski šrapneli so ubili tudi dva vojaka od pehotnega polka, ki je bil pred nami. Nekaj drugi topničar je bil tudi ranjen in odšla sva v ozadje, kjer je bil vojaški zdravnik. Ta me je pregledal in potem napisal pismo in mi naročil, naj ga izročim svojemu poveljniku.

Tisti drobec šrapnela je priletel na jermen, na katerem je visela sabija. Ta ga je zadržal, da ni šel v čreva. Ta jermen, ki mi je rešil življenje, se danes hranim za spomin. Rana mi je vseeno dala dva tedna počitnic, katere sem prebil v vojaški kuhinji pri kuharjih. Drobci šrapnela, ki so ga izstrelili Rusi, so opraskali tudi pet naših konj. Tisto popoldne je ruska baterija sipala krogle na naše čete, proti večeru pa je utihnila, kar se nam je čudno zdelo.

Dne 2. maja so nemške armade pri Gorlicah prebile rusko fronto. Potem so se pričeli Rusi umikati na vsej črti in mi smo jim sledili. Dospeli smo v veliko dolino in tu smo se nekaj časa ustavili. Vreme je postalo toplo in drevesa so pričela zeleneti, zime je bilo konec in vsi smo bili tega veseli. Jaz sem vsak dan obiskal baterijo v ospredju, kjer sem vedno izvedel kaj novega, nakar sem se vrnil h kuharjem v ozadju. Nekega dne sem izvedel novico, da so kmetje v bližnji vasi izdali naše čete. Tiste kmete so ujeli in njihovo vas zapalili. Ponoči so jih postavili pred naše järke, v katere so frčale ruske krogle. Mnogo kme-

lov, ki so se znašli v križnem ognju, je bilo ubitih in ranjenih. To je bila kazen za izdajstvo. Nekaj dni pozneje se je vršila druga vroča bitka in Rusi so se morali umakniti od prelaza Uzsoker. Nemške armade so še vedno zmagovalne in podile sovražnika; zasedle so mesto Tarnov in večje število vasi. Mi smo tudi bili Rusom stalno za petami, toda do kake večje bitke ni prišlo. Ujeli smo stotine Rusov, njih zadnje straže, ki so imele kriti umik, a so se premislile. Rusi so kar lepo čakali na naše čete in ko so prišle v bližino, so se podali, samo da so se rešili iz pekla.

Pomaknili smo se naprej na planjavo, ki so se širile severno od mesta Otynje in zapadno od Kolomeje. Videli smo dolge ruske kolone ki so se pomikale proti vzhodu in skušale ovirati prodiranje naših čet. Nekaj dan so Rusi uprizorili naskok na naše čete in sledila je bitka, v kateri je bilo veliko število ubitih in ranjenih na obeh straneh.

Na 21. maja je bilo naše vojni sodišče zaposleno. Pred njim je stalo 23 mož, obtoženih veleizdaje. Med temi so bili židje, kmetje in šest duhovnikov. Proces je pričel ob desetih dopoldne in trajal je pet ur. 17 je bilo obsojenih v smrt na vešalih, šest pa je bilo oproščanih. Obešili so jih kar po drevesih na vrtu neke večje kmetije.

Drugi dan so se Rusi spet umaknili in mi smo jim sledili. Bil je precej vroč dan in ceste, po katerih so se pomikale naše čete, so bile prašne. Vsi umazani in zaprašeni smo proti večeru dospeli do neke graščine, kjer smo se ustavili in nekoliko odpočili. V tistem kraju se je parkrat nahajal sedmi pešpolk iz Celovca; tega polka nismo nikdar več videli.

Rusi so se ustavili na črti med Stanislavom in Kolomejo in tu se je bitka obnovila. Naša baterija je zasedla precej varne pozicije, da nam sovražnik ni mogel do živega Ruski topovi so sicer sipali šrapnele v našo smer, a ti so leteli visoko nad našimi glavami. Samo en šrapnel je padel na tla v naši bližini in eksploziral. Drobec šrapnela je nekoliko opraskal našega poveljnika, da so ga morali poslati v ozadje, kjer je ležal nekaj dni.

Druga bitka se je vršila na 1. junija pri mestu Stryju, v kateri so bili Rusi tepeni. Izgubili so 13.000 mož, dočim so bile naše izgube neznatne. Naslednji dan smo dobili poročilo, da je avstrijska armada ponovno zasedla trdnjavo Przemysl, ujela 34.000 Rusov in zasegla velike zaloge bojnega materiala.

Na 5. junija so se Rusi pričeli umikati na vsej črti. Prepuččali so nam trdnjavo za trdnjavo. Streljanje se je sicer nadaljevalo, ampak mi nismo imeli velikih izgub. Naša armada je ujela tisoče Rusov, ki so se kar prostovoljno podajali. Naslednje dni smo že toliko napredovali, da smo bili za bojno črto, ki se je vlekla od Kolomeje do Stanislava. Prekorčili smo številna bojišča, ki so bila vsa razorana in prekopana. Tu je bilo zakopanih na tisoče vojakov, ki so padli v bitkah, katere so se vršile na tistem ozemlju.

Na 9. junija smo se združili z nemškimi četami in začeli prodirati proti Haliczu. Dolge kolone pehote in artiljerije so se vleklo po cestah in sledile Rusom, ki so se umikali. Naš oddelek se je ustavljal na nekem hriščku, s katerega smo imeli dober razgled na vse strani. Daleč pred nami smo videli druge avstrijske čete, ki so se pomikale po ravnini. Na tem hriščku smo tudi dobili kosilo in potem smo počivali. Da se našim častnikom nikamor ne mudi, smo čitali na njih obrazih. Ne daleč stran so korakale dolge vojaške kolone, naše in nemške, dočim smo mi uživali počitek. To se je nam čudno zdelo in ugibali smo, kaj vse to pomeni. K nam so pridirjali trije huzarji na konjih, hitro poiskali poveljnika in mu izročili pismo. Poveljnik je kmalu ukazal odhod in obrnili smo se v smer, odkoder smo pred nekaj urami prišli. Takrat še nismo vedeli, da je prišel konec našemu vojskovanju na ruski fronti.

Cesta, po kateri smo se vračali, je bila natprana z vojaštvom. Prisiljeni smo bili kreniti na stransko pot, po kateri smo se dalje pomikali v smeri

proti Kolomeji. Zvečer smo se ustavili na nekem travniku v bližini večje vasi, kjer smo prenočili. Takrat še nismo vedeli, kam prav za prav gremo, a se za to nismo dosti brigali. Kakor večkrat prej, so se tudi sedaj pričele širiti govorice, da nas nameravajo poslati na srbsko ali pa italijansko fronto. Tem govoricam nismo pripisovali posebne važnosti, ker smo bili že prej večkrat prevarani.

Po prespani noči na tistem travniku smo pot nadaljevali. Vedeli smo le, da se oddaljuje-mo od fronte in to je bilo vse. Naša pot je držala čez bojišča, čez grobove, v katerih so trohnela trupla mladih mož, ki so dali svoj življenja "za cesarja in domovino". Kakor daleč je se-glo oko, so bili grobovi, sami grobovi. . .

Trpljenja, ki so ga prestali vojaki na frontah, ni mogoče opisati. Oni, ki so v sekundi umrli na bojišču, so bili še srečni v primeri s tistimi, ki so v bitkah izgubili vid, roke, noge in druge ude. Mnogo teh je smrt pozneje rešila trpljenja, toda v vseh deželah, ki so se udeležile svetovnega klanja, je na tisoče pohabljen-cev, ki morajo živeti pasje življenje. Države se ne brigajo za te "junake". Taka je njih "hval-ležnost" napram tistim, ki so se borili za "domovino".

Kar sem jaz opisal, je le drob-tinica grozot, ki so se godile na frontah. Žal sem imel "arečo", ker sem služil pri topničarjih, ki niso bili izpostavljeni takim ne-varnostim ko pehota. Na ruski fronti tudi ni bilo toliko barbar-skega klanja kakor pozneje na italijanski in drugih, kjer so uni-čevali človeška življenja s stru-penimi plini, bombami iz zraka in z drugimi morilnimi sredstvi.

Zrtev največjega klanja so bili povečini delavci in kmetje. Milijonarji niso padali na bojišču. Častniki, ki so bili v prvih vr-stah, so bili tudi sinovi vrhnih staršev. Gledalo se je, da so bili sinovi bogatinov na varnem — stotine kilometrov za fronto — v pisarnah, skladiščih in v ujet-niških taboriščih, kjer jim ni pretihla nobena nevarnost.

Ze v začetku svojega pisma sem omenil, da sem se odločil za objavo vojnih spominov iz nama-na, da opozorim tiste, ki še niso duhali smodnika na bojiščih, da je v vojni samo trpljenje in smrt. Profesionalni "patriotje" sicer naglašajo ob vsaki priliki, "kako sladka je smrt za domovi-no", ampak sami nočejo biti žr-tve. Zrtev so delavci, ki ne po-sedujejo ničesar, a se morajo boriti za interese svojih izkori-ščevalcev.

S tem so moji vojni spomini z ruske fronte zaključeni. Drugi, z italijanske, bodo sledili. Opisal bom bitke, ki so se vršile na tej fronti, v glavnem one okrog Bo-vača ob Soči, katerih sem se udele-žil.

(Konec)

Priporočljiv recept

"Sto dolarjev stavim, da ne uganete, kakaj sem prišel k tebi."

"Hm . . . suh si spet, pa bi me rad oskubel."

"Kaj še! Hotel sem ti samo dober dan voščiti. Sem sto dolarjev!"

Potreba ugotovitev

Gospoda Mrboljo so nevarno ranjenega pripeljali na policijsko stražnico. Ko so ga jemale na zapisnik, ga je vprašal uradnik med drugim:

"Ali ste poročeni?"

Mrbolja: "Seveda sem — da potolkel sem se pri avtomobilski nesreči."

TEMELJNA IZBOLJŠANJA

NAPRAVLJENA V CIGARETACH PO DOLGIH STUDDIAH

Znanstveno raziskavanje igro vedno večjo vlogo v industriji ne samo pri ustvarjanju novih produktov in procesov, pač daj pri izboljšanju starih. Če nji napredek v industriji ciga-ret kaže, koliko naporov in študije je bilo treba za izboljšanje splešno priljubljenega izdelka.

Iz leta 1911 je preiskovalni oddelek The American Tobacco Company osredotočil svoje napore v ravnanje s cigaretami, bakom, da proizvede, boljše cigareto. Kemično so analizirali ne samo tobak in mešanico tobaka, pač pa celo dim.

Te raziskave so rodile boljše moderno cigareto—Lucky Strike lahko jako bogatega, polno mehkega tobaka.

Zgodovina Lucky Strike je značilna, ker so izdelovalci skrbili, da se ne bodo ustrašili nobene truda samo da dajo ameriškimi kadilcem najfinjšo ciga-reto, ki jo more proizvesti ma-derna izvežbanost. Posledica je bila cigareta, ki je dobrega okusa, ki je značilna, da je vsem lahka kajca, dovolj lahka, da ne škoduje grlu, da ne peče in da jih kadilec lahko pokadi, kolikor jih hoče.

V teku let je bilo precej temeljnega napredka pri izbiri in ravnanju s cigaretinim tobakom za Lucky Strike cigarete.

To vključuje analizo izbranih tobaka; uporabo srednjih listov tobake segrevanje tobaka, ki je znano kot toasting proces; vs-števavanje kislobno-alkalijnega razmerja, česar posledica je boljšanje okusa, ter kontroliranje enotnost dvodrsenemu pro-ctu.

Vse to skupaj producira boljše cigareto, napravljeno iz bogatega, polnozrelega tobaka, lahka kajca. (Adm.)

"MOJ MALI DECEK JE TAKO SUH - ZJOKALA SEM SE, KADAR SEM GA POGLEDALA"

"Nagovarjati sem ga morala, da jedel, in nič, kar je pojedel, ni pomenilo, da bi pridobil ni teži. Vse bom hvaležna tisti materi, ki mi je povedala o Trinerjevem grenkem vinu."

Trinerjevo grenko vino je stvar, ki nesljivo družinski zdravilo, ki odpravlja saprtje, pline, nespacnost, slabšo nečistost kože in trljanje, slabšo z prebavnimi neradnostmi, ki navda s življenjem oslabele teči. Določeno ga lahko v vsaki lekarni.

TRINERJEV ELIKSIR GRENKEGA VINA

Joseph Triner Company, Chicago

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, čestitke, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugo.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vas pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene smarne, unijabo delo prve vrste

Plačilo po informacije na zalogi

S.N.P.J. PRINTERY

2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE

Telefon Rockwell 4904

CHICAGO, ILL.

Čas za delo na hitro tudi vse ostalo